

LA ESCENA CATALANA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
PLASSA DEL PÍ, 5.

PREU: 15 cèntims

EL NOTABLE ACTOR JOAN VEHL
EN ALGUNES DE SES CREACIONS

En «En Joan dels miracles»

En «Gent de platja»

En «La victoria dels filisteus»

En «L'hereu Escampa»

(Fotog. Areñas)

Cubertes de DISSABTE DE GLORIA.

Continua EN JOAN BONBOME.

LA ESCENA CATALANA

REVISTA TEATRAL

SURT ELS DISSABTES

INFORMACIO—LITERATURA—NOVES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA DEL PÍ, 5 — BARCELONA

No es hora de jugar ab el Teatre

I el Teatre Català anés enfortintse tal com tots desitgem—que'l ben estar y confiança dels autors se resolgués en una més intensa producció y variada; que'l patriotisme dels actors no'ls dugués a desertar els llocs així que consideren acabat l'aprenentatge; que la bona voluntat del públic protegís esplèndidament les iniciatives dels uns y els altres; — el dia que el Teatre Català's fortifiqués, es clar que fora arribada l'hora de les més complexes, diverses y originalíssimes especialitzacions. Ales hores, l'abundancia de producció dintre cada genre dels admesos, educaria convenientment y adequada actrius y actors. Tindriem, així, el Teatre de la Comedia al costat del Dramàtic y, acàs, del Teatre Tràgic. Podrien, ja filantho més prim, formarse companyies dedicades al cultiu del sàinet, del melodrama y demés modalitats que 's presentessin. La música, intervenint en els escenaris, completaria, arrodonintla, la nostra naixent sarsuela—ab revistes d'actualitat, viatges de spectacle, sátires polítiques, etc.—y qui sab si, entre el gran floreixement, esclataria el somni daurat de molts: l'òpera catalana, robusta y triomfadora que, adhuc en l'ambient migradíssim actual, ha donat senyals de vida...

Tot fora possible aleshores—temps de prosperitat llunyans,—Catalunya «rica y plena» com canta la cansó,—tot fora fàcil y digne de ser encoratjat aleshores que el foc de l'art arboraria aquesta terra. Així com avui—temps de lluita y de prova, que ab prou feines si resta un caliu artístic,—se fa perillós elo-

giar certes iniciatives y, protegintles, pot caures en pecat de suicidi...

Si el Sindicat d'Autors, per exemple, titulés còmica—o dramàtica—o tràgica,—la temporada vinent, nosaltres fòrem els primers a protestar de la preferencia. Car entendriem que no es hora, encara, de protegir un genre en desprestigi dels altres, ans s'imposa acullirlos y encaminarlos tots per tal que junts formin l'organisme ferm que'ns manca. Y què diríem si el Sindicat—o qualsevol altra empresa,—anunciés campanya especialisantse dintre el sàinet o'l melodrama? Fora, en els moments actuals, ben malaguanyat esforços.

Ni el mateix teatre líric, a hores d'ara—y això que pot dirse que compta ab una brillant tradició,—ens semblaria digne de provar fortuna. No distreient elements, destriant forces, desorientant el públic podrà ferse avui, dintre'l Teatre Català, feina profitosa. Convé, abans, sintetisar, concretar y fer convergir totes les iniciatives a un sol lloc, a un sol punt, a un sol centre de vida.

Es indispensable, si volem salvarnos, fer Teatre Català, — així, genèrica, transcendentalment,—per damunt de tota especialitat, de tota moda, rauxa o rebequeria; per damunt de tota contingencia...

Com que els temps qu'atruvessem fan la cara ferrenya y son coses serioses les que entre tots anem a perdre o salvar, jocs, tamborelles y improvisacions—per inofensius que a primer cop d'ull semblessin,—podrien

dur perill y perxò volem dar aquest crit de alerta.

No es hora de jugar ab el Teatre! No es hora de campar qui puga ni com puga, a la bona de Deu o a la babalà. Ara com mai son indispensables disciplina, organisació, seny y prudencia. Ara com mai els infants y els temeraris podrien debilitar, ab els seus rampells instintius, l'eficacia de l'obra colectiva ben encaminada. Doncs, ara com mai caldrà parar els peus y tallar les ales dels esma perduts per trista necessitat o inconsciencia, — més trista encara. — Car no hi ha dret, petits autors y comedians, no hi ha dret a posarse en caricatura quan se pertany, com vosaltres, a un estament estimable que lluita ab heroisme per la seva serietat y regeneració!

... Anem a dir, per xò, que la *passa* ha estat inofensiva y les nostres paraules potser resultaran desproporcionades a la importancia del mal. Al cap d'avall unes quantes *gacetilles suplicades* y unes poques representacions en teatres de segon ordre, no mereixen posar el crit al cel: ni indignacions ni sátires de *fondo*. Però hem volgut escriure aquest article y el publiquem, més aviat com a remei preventiu que com operació quirúrgica. No pel mal que s'ha fet, sinó pel que podria ferse, ens alarmem. No pels primers imitadors de genres exòtics, sinó pels que podrien seguirlos, prediquem. Ara son mitja dotzena els mal aconsellats y'n temem munions. No, que no vinguin! Que s'aturin a temps! Que'ns deixin en pau, ab les seves propagandes y parodies! Que, — com deiem, — els temps que son fan la cara ferrenya y, sobretot, no es hora — no es pas hora, cregueuho! — de venir a pertorbar el Teatre ab guinyolismes estantissos, de teresa o quarta ma!

TEATRE DE CATALUNYA

Els desitjos manifestats per la Infanta Isabel de presenciar alguna representació teatral en llengua catalana, se varen veure complerts En Jaume Borràs, ab la seva companyia, donà una extraordinaria funció en aquest teatre. Hi havia molta gent y ben lluida. Desde el segon acte de *Terra baixa*, va ocupar son lloc d'honor la Infanta.

La qual, en un intermedí, cridà al primer actor sostenint un interessant diàlec. Elogià forsa el treball den Borràs y de tota la companyia, plantentse de no haver pogut presenciar el primer acte del drama. Un parlament sencer den «Manelic», que hi corresponia, fou citat per donya Isabel. El galàn, satisfet y discretíssim, agrat elogis y deferencies.

La representació continuà, ab aquell acert y veemencia que els nostres actors posen en les obres de neta tradició catalana. La Emilia Baró estigué a l'extraordinaria altura de sempre. En Borràs, s'acabà de merèixer el diccionari d'alabances de que venia sent obgecte... Tots — Capdevila, Guixer, Bardem, Galceràn, Tor, Boxedas y les senyores Plà, Persiva y Roldàn, etc. — brodaren una *Terra baixa* excepcional.

L'Infanta demanava a en Guimerà ab insistencia. No era al teatro el gloriós autor. Sortiren missatgers encaminantse al Continental, al carrer de Petritxol... En Guimerà no hi era, Fins algú, un xic mal informat, va pujar a la Lliga Regionalista. *Tampoc* hi havia el Mestre.

El deliciós sàinet den Rusiñol, *El pintor de miracles*, clogué la vetlla memorable. Fou molt ben interpretat pels senyors Borràs, Galceràn, Capdevila, Guixer, Bardem y senyores Roldàn, Plà y Persiva.

En Rusiñol, de Mallorca estant, sigué aplaudit y festejat per mil·lèsima vegada.

En conjunt: un espectacle improvisat que tenia tot l'aire de una festa preparada ab temps y paciència. Sigui dit a major gloria dels nostres comedians meritissims.

NOVETATS

Variant cada dia el cartell, ha seguit la campanya Gran Guinyol Italià. Variant les obres, però no el tò de les obres que sembla condemnat, fatalment, a uniformitat y monotonia. Vistos un parell de drames y un parell o tres de comedies de lo que'ns ofereix en Sainati, doneu per vist tot el repertori. La mateixa exposició allargansada — devegades *pseudo científica*; — els mateixos recursos; la mateixa sorpresa, *preparada*, de la nota final, tràgica o assainetada. Ja apuntàvem, en la ressenya anterior, semblants caracteristiques. Avui, havent assistit a noves representacions, es dever nostra confirmarles.

Manca d'art en les obres. Sobra de sensacionalisme, de bona o mala llei. Heusaquí lo que fatiga fins a l'estrem de resultar intolerable. Mes tot això's compensa un xic ab les filigranes de interpretació, sobretot per part de la Starace y en Sainati. Els quals, en les res-

pectives funcions de benefici, foren merescudament ovacionats.

Toca a son terme la temporada dels simpàtics artistes italians y per xò es arribada l'hora de parlar clar sobre el genre que han vingut a oferirnos y que ha enlluernat a molts. Es, com a treball de excepció, curiós y adhuc interessant. Fora, com a producció normal, francament defestable. Y més entre nosaltres, nascuts de tot just a la vida del teatre. Cal, doncs, evitarne imitacions y parodies que no vindrien sinó a perjudicar, estragant el gust del públic massa enervat, d'altra part, per la constant exhibició de pel·lícules per tots els gustos y atraccions dels més variats sistemes.

Posem punt y apart doncs a Guinyols de tota mena, mentres no se'ns ofereixin, isoladament, per firmes autorisades o empreses serioses. Aleshores, ben encaixades les obres y obtenint execució adequada, caldrà acceptales com una modalitat més, com un altre senyal de vida del teatre català. Siguin cas y ensenyansa de lo que volem dir, les adaptacions que'ns ha ofert el mateix Sainati de *Misteri de dolor* den Gual y *La Verge del Mar*, den Rusiñol.

Aquestes dugues obres han estat—podem dirho ab noble orgull,—lo més digne d'atenció que'ns hagi servit en Sainati. Allà literatura, color, vera emoció y interès artístic. No hem de descobrir aquestes obres. Ben conegudes son—o deurien ser,—del públic.

Y contenen certs curiosos de la vida teatral barcelonina, que justament els dies en que foren estrenades, donà la casualitat d'haverhi poca gent al teatre...

Encara estem aixís? Encara, a hores d'ara, bastarà representar obres nostres perquè'l públic se retregui?

En Sainati—també segons diuen,—se'n queixava amargament d'aquesta anomalia; fins al punt de haver resolt no estrenar, a Barcelona, cap altra obra de autor català...

Oh, tristesa; oh, vergonya! Posa en Sainati imbecilitats en escena, y el teatre està plè, Ennobleix el repertori ab obres catalanes, y l'entrada flaqueja...

Si anem seguint aixís, ni el teatre guinyol tindrà èxit. Caldrà recomanar a la empresa italiana, que fassi les comedies ab maquinetes: cinematogràficament, vol dir: única manera aquesta de que certa part del públic—que aborreix el repertari artístic com *La Verge del Mar* y *Misteri de dolor*,—acabi d'embrutirse ab els famosos guinyolismes...

L'Art Català a l'Amèrica del Sud

SANTIAGO DE CHILE.—En el «Centre Català» s'hi ha donat una representació del drama den Pitarra *Lo Contramestre*. En la interpretació d'aquesta obra, en obsequi a la colonia catalana, desempenyà'l protagonista l'actor Ramón Caralt que ha fet una campanya tant brillant al Teatre Santiago.

Si bé la execució, en conjunt, estava un xic mancada d'ensaigs, se distingiren forsa la senyora María Planas y els senyors Caralt, Villarrubias y Callís. També's feren aplaudir la senyoreta Corvalia y els senyors Torrent, Barba y Costa.

BUENOS AIRES.—L'agrupació d'art escènic del «Casal Català» anuncia per molt aviat *La festa del blat* de Guimerà y l'adaptació *Permètim*, de Puiggarí.

—Han comensat, en el mateix «Casal», les gloses setmanals que inicià en Joan Torrendell llegint escullides poesies den Miquel S. Oliver.

—En la funció teatral donada darrerament per l'Agrupació d'art escènic «Guimerà» va estrenarshi l'obra *Una sorpresa*, original den Joan Tassi.

La producció, que resulta forsa interessant y d'argument nou, s'avé tant ab els moderns procediments escènics que el públic l'aplaudí sorollosament. El diàlec es conduit ab naturalitat y les escenes se succeeixen sense rebuscaments ni efectismes. Y son més d'elogiar aquestes qualitats en quant l'obra ha estat escrita sense pretencions de cap mena.

El senyor Tassi fou cridat a recollir les felicitacions de la concurrència.

En la interpretació, els notables artistes Periu y Morató hi posaren bona voluntat per encarnar els seus respectius personatges. Ho conseguiren aixís, ab tot y haversen encarregat ab pocs dies de anticipació.

ROSARIO DE SANTA FÈ.—De veritable solemnitat teatral pot calificarse la representació de *Mar y Cel* den Guimerà que tingué lloc en el «Centre Català». L'obra, com es sabut, es de les més difícils de interpretar del nostre repertori. Y si's té en compte que's tractava d'aficionats al teatre, s'acabarà de comprendre la importancia del treball que realisaren els nostres amics.

Comensaren posant l'obra ab tota la propietat escènica desitjable, pintant una bonica decoració el senyor Companys. L'ovacionà el públic, junt ab el preciós efecte de llum que havia combinat l'electricista senyor Saladrigas.

La senyora Coello, interpretant la «Blanca», plena de delicadesa y sentiment. En els passatges culminants, vibrava de passió, conseguint commoure fortament als espectadors.

En Trulls en el «Said» aplomat y dominador de les grans dificultats que presenta la figura. La relació del primer acte corprengué pel color y veemencia ab que fou dita. Així les escenes del segon acte, en que el personatge, combatut, mostra tots els aspectes—tendres o ferestescs,—del seu temperament. Ab el mateix domini y inspiració arribà al final de l'obra que el públic coronà ab ovacions entusiastes.

En Llubes representà l'«Hassen» després de un estudi minuciós d'aquell caràcter. Ni un moment desencanaixà ni decandí, fidel y generós que emocionava. Rebé, merescudament, moltes felicitacions.

En Brunet en el «Ferràn» noble y enamorat com convenia a la figura. Y tots els altres, Saladrigas, Muela, Pujol, etc. arrodonint el quadro que resultà ric de tons y de matissos, com poques vegades n'haguem presenciat de més interessants.

Cal encoratjar a aquets aficionats notables dignes, per molts conceptes, de pujar a la categoria de veritables professionals.

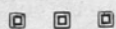
L'Antoni Companys, un dels socis més benemèrits del «Centre Català» es camí de la patria. El bon recort que deixa entre nosaltres serà durable.

Desempenyà el càrrec de Director Artístic del quadro d'aficionats realisanthi obra generosa. Totes les obres que requerien decorat especial, en Companys, dosprés d'haverles estudiades documentalment, les enriquia ab les seves ilustracions esce-

nogràfiques. Quan se donà *L'hereu Escampa*, qui no's va trobar al bell mitg de una era ben catalana y al cor de una masia ben nostra al admirar la decoració pintada per aquest artista?

Y després, en els decorats de *La mare*, qui no va sentir la impressió de viure en un d'aquells forns dels nostres típics pobles de montanya? Y prou, perquè no fariem sinó repetir lo ben encertat y justesa de detalls que donà en els decorats de *El cor del poble*, *Sirena*, *Nit de Reis*, etc.

En Company serà mol anyorat pels seus amics que deixa en terres americanes. Y si no fos que no volem treure a Catalunya un fill que torna a n'ella pel seu gust, prou hauríem trobat medi de retenir-lo encara entre nosaltres!

B'Ignasi Iglesias a Terrassa

(De nostre corresponent B. Ragón)

Dimenge al matí aquest eminent dramaturc, va donar una conferència al Teatre del Retiro d'aquesta ciutat, sobre el tema «Si morís el Teatre Català» deixant un gran recort entre tots els amants de nostres glories.

A tres quarts d'onse ja l'esperaven a la estació unes quatrecentes persones—entre elles els senyors Pons, Arnaus y Font, regidors; els senyors Martí Alegre, Pere Salom, Pere Vives, Josep Piera, Josep Rius y altres que de moment no recordo,—totes ansioses de rebre al popular autor de *Els vells*.

Al baixar del tren fou saludat ab forts aplaudiments y oficialment rebut pels de la Comissió fent la presentació als regidors que hi eren y'ns posàrem en marxa cap al teatre.

Quan s'hi va arribar ja era plè de gom a gom y altra volta—al presentarse l'Iglesias a l'escenari,—fou aplaudit ab entusiasme pel públich.

El senyor Martí Alegre, en breus y alinades paraules feu la presentació del conferenciant.

El senyor Iglesias, s'avensà y comensà un magistral discurs, del qual aquestes senzilles notes ne seràn solament un fragmentari y pàlid reflexe.

«Terrassencs: Vinc a seguir aquí, en aquesta ciutat de Terrassa, l'apostolat que m'he proposat en defensa de nostre Teatre, que s'ha vist menyspreuat per innobles enemics, que avui no son gent forastera y es per això que la ferida es més punyenta per quan vé dels nostres germans mateixos. Jo he cregut arribada l'hora de defensar-lo dels injustos atacs que se li dirigeixen, y això ho faig per vergonya nostra y per vergonya d'ells.

Al defensar aquest Teatre, que'l defensaré encara que'm costi la vida, defenso un ideal, l'ànima del meu poble, y recorrent per això tot Catalunya sol y vern, portant en mi el resplendor que'm doneu vosaltres.

Si morís el nostre Teatre, seria que a Catalunya no hi hauria poble ab caràcter propi; si morís el Teatre Català, seria que hauria mort el poble també, y allavors si que seria un Teatre quimèric; sense realitat, sense força y sense vida, y la nostra terra, si morís el Teatre, no tindria historia per que ell es el que retrata la vida de un poble.

Fa historia de l'escena catalana y diu que avui en el nostre Teatre hi ha un excés d'extrangerisme. Nosaltres no som contraris de les obres extrangeres que'ns mostrin nous horitzons; sempre obrirem les portes a un *Romeu y Julieta* de Shakespeare, un *Prometheu encadenat*; nosaltres acollirem fins al mateix Cervantes que casi no s'ha distingit en

el Teatre, però ens oposarem fermament a les obres de comers, a les obres industrials que sembla que les duguin per matar el nostre Teatre; ens oposarem a les obres que no portin en sí una gran idealitat o que no tinguin una finalitat humana.

Aquí ens duen traduccions, com si nosaltres no tinguéssim dramaturcs y en cambi els nostres autors veuen traduides llurs produccions en alguna llengua de la qual el seu poble es poble de cultura superior, y quan això passa, jo, la veritat, no sé què més pot demanar el poble als seus dramaturcs.

No crec en la mort del Teatre Català; ara hi ha una crisi econòmica, però lo que es la crisi de producció no existeix, perquè hi ha moltes obres nostres d'ara que mereixen ser traduïdes. Si la crisi intel·lectual existís, jo diria:—Poble de Catalunya, redresset, que'l sol se pon pera tu; pensa que't ve la mort y el teu deure es lluitar fermament. Ja sabs que pots comptar ab l'apoi dels teus Poetes que cantaràn sempre l'anhel d'escalar els cims ab tu. Ajúdens poble si ens veus que duem una creu a les espatlles; si caiem en el camí, aixècans altra vegada; y no permetis que a cap home el clavin a la creu dels màrtirs.

Parlaria sempre de Teatre, Poesia y de Catalunya. Siguen ben apassionats en tot lo vostre. Jo poso tanta passió en les meves paraules perquè no vull que'l Teatre Català mori, sinó que ha d'aixecarse triomfant com un sol que irradia les seves resplandors per tota la nostra terra.»

Se despedeix ab brillants paraules del públic de Terrassa y diu que l'espectacle que dona a Catalunya de que'l Poble vagi a escoltar als seus poetes es hermosos y encoratjador.

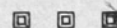
El discurs, que havia sigut interromput diferents vegades per forts aplaudiments, tingué per coronament final una ovació delirant.

El senyor Alegre remercià als concorrents la seva presencia y clogué l'acte.

Sortint del Teatre, l'Ignasi Iglesias fou obsequiat per alguns amics ab un banquet íntim al Hotel Pompidor. Al ser a les postres, vàrem tenir la satisfacció de rebre la visita del mestre Morera que venia per fer un ensaig de conjunt dels cors den Clavé, per anar a Montserrat el dia de Sant Jaume.

Acabat de dinar vàrem visitar el «Circo Egarense» y la «Fraternitat Republicana» siquent rebuts esplèndidament pel vis-president y pel director dels aficionsats senyor Llorens Alsina ab tots els seus companys que'l feren firmar al àlbum dels visitants notables. Desde allí passà a visitar al eminent actor Iscle Soler que està convalescent de una llarga malaltia. Tingueren, actor y autor, una entrevista de més de mitja hora, manifestant en Soler que «encara tenia esperances de tornar a les taules y fer comedia.» Textual. Sortint d'allí, anàrem a la Societat Choral «La loventut Tarrasense», trobantnos altra volta ab en Morera y allí fòrem obsequiats pels coristes que s'hi trobaven. Com ja comensava a ferse tart, a correueta visità les Societats Chorals «La llanterne» y «Los amigos», com també a l'«Agrupació Regionalista» y l'«Escola Choral», siquent rebuts pels respectius presidents.

A la estació ja esperava també una infinitat de tarrassencs per fer l'última ovació al dramaturc y al mateix temps al mestre Morera, quins varen despedirse ab un crit de ¡Visca Catalunya! que deixarà un llarc y encoratjador recort a tots els tarrasencs.

• SOCIETATS RECREATIVES •

Ateneu Obrer del districte II

El dia 13 va celebrarse la funció a benefici de la dameta senyoreta Pelfort, qui va representar *Zazà*, davant de nombrosíssim públic.

Diumenge, dia 14, se posà en escena la traducció *La casa tranquil·la* y el sainet den Rusiñol *El pintor de miracles*.

Diumenge passat va tindre lloc la funció benefici del mestre de maquinaria y conserje de la casa Ramón Vidal.

L'elenc dramàtic dirigit per en Pere Boquet posà en escena el drama, en cinc actes, den Puig y Ferrer *La dama enamorada*, haventhi gran espectació pera conèixer aquesta hermosa obra.

El senyor Boquet va tindre moments molt felissos en el difícil paper de «Abel». El senyor Garrigó en el paper de «Victor» agradà molt, guanyantse forts aplaudiments al final del segon acte; «Teo» per el senyor Farrarons, molt bé, com així mateix el senyor Valls en el «Llarc de camins».

La senyora Antonia Baró en el paper de «Lluïsa Morán» tiugué moments felissos. La senyora Vidal, bé ab l'«Aneta» y la senyoreta Duran, bé, com sempre, ab la «Berta». Els demés compliren.

Casa de Caritat

El captiveri d'un sant, de Mossèn Puig y J. B. Lambert, obtingué una interpretació mitjana, per la part declamada; mes presentada tant esplendídament pel Mtre. Junyent, riquíssima y digna de elogi.

Aquest nou teatre que hi caben dugues mil ànimes ha d'esser l'admiració dels centres catòlics y d'haverhi acert en triar les obres y ben dirigirles, s'hi veuràn espectacles que per la bellesa ab que seràn presentats podràn igualarse ab els teatres de primer ordre.

Hem d'elogiar que en una casa com aquesta, un sacerdot altruista com Mossèn Puig, hi fassi brillar el sol, entre tantes tenebres.

Ateneu Regionalista del Poblet

L'últim diumenge, l'agrupació «Talla jova» representà'l drama de J. Got y Angera *Muralla de Ferro*.

En sa representació se portaren regularment els joves: Carratalà, Fornaguera, Angelats y Mateu y la senyoreta Rocabé.

Tambe anunciaven l'estrena d'una comèdia en un acte que aplassaren per un altre dia.

La Filantròpica (Gracia)

El diumenge passat la secció juvenil representà les comèdies *El noi de la mare*, *A cal sabater y Sebes al cap*, distingintse en la representació la senyoreta Badia y els joves: Molinas, Isart, y Carabí.

Ateneu Gracienc d'U. F. N. R.

L'últim diumenge y ab la cura que ja'ns tenen acostumats, la notable companyia Claramunt-Devenat, representà'l drama de S. Rusiñol *L'hèroe* y el diàlec *Jugar a casats* de A. Barbosa.

Seria inútil parlar de l'interpretació puig fou com les demés que havem presenciada dita companyia en l'esmentada obra. Sols afegirem que aquesta vegada per major llumíent contaven ab la cooperació de les actrius senyores Fremont, Verdier y Ferrandiz.

Agupació Art

En el teatre del local del Niu Guerrer va donar el passat dissabte aquesta agrupació una funció en la que's representà un drama castellà. Per pessa posaren *Un tros d'home*, d'Asmarats, en quin paper de «Bonifaci» el senyor Figuerola va fer les delícies de la concurrència, essent molt ben secundat per la senyora Molgosa y els senyors Albí y Buendia.

Centre Catòlic de S. Antoni

Diumenge dia 14 se posà en escena la obra en tres actes de Lluís Millà y Lluís Suñer Casademont *El cant de la Sirena* y la pessa *Sogras a la gruella* de Lluís Millà, haventse distingit en l'execució els senyors Millà, Suñer y Fontbernat.

En aquesta important entitat s'hi representà *Somni de gloria* den Graells Castells, en la que's feu una presentació espléndida com no's veu gaire en societats recreatives. La bona interpretació dels joves Fontbernat (germans), Gomis, Campoy y Galver ajudà molt al èxit total de l'obra. Al final de tercer acte s'obligà en fer sortir al autor per la nombrosa concurrència que hi havia al local. L'obreta *Detxebles de Sherlock Holmes* feu riure al públic pels xistos que l'Asmarats son autor, hi ha intercalat. L'interpretació forsa descuidada per no saberse els papers. La direcció que anava a càrrec del actor Lluís Millà, mereixedora d'elogi.

Ateneu Obrer del districte III

Per demà passat hi tindrà lloc la funció dedicada a honrar la memoria dels plorats autors Frederic Soler, Francisco Camprodón y E. Vidal Valenciano ab llurs xamoses obretes *Cura de moro*, *La tela gallinaire* y *Tal hi va qui no s'ho creu*.

Avants llegirà un parlament, el jove escriptor don Rossend Llurba referent a l'acte.

Ateneu de sant Gervasi

El dia 21 del corrent, se representà la obra tràgica en 4 actes traducció catalana de Josep M.ª Vila *La Tosca*. El paper de «Tosca» l'interpretà bé la senyoreta Persiva; en Capafons ens feu un «Scarpia» ab totes les de la llei; en Sala, en el «Mario» a l'alsaria de un actor, lo ma-

teix devem dir den Clariana y Castells en sos papers; en Gras no va agradar per ser un *graciós* sense gracia. El senyor Oliveras, fluixet.

La presentació escènica posada ab propietat y direcció excelent, a càrrec del senyor Capafons.

Centre N. Republicà (Gracia)

Diumenge passat, ab una execució regular, se representà la comèdia en dos actes *L'agricultor de Xicago* y *Ditxós ball de màscares*.

En el bon treball escènic sols respongueren els senyors Jordà, Millà y Triadó, y en el conjunt s'hi notava desigualtat.

Centre R. Radical (Gracia)

La companyia Claramunt-Devenat donà el passat diumenge una representació del drama den Rusiñol *L'hèroe* y per pessa *El marit de la difunta* den Figueres y Ribot. L'execució de la primera fou la mateixa en conjunt que la del dia 14 en el Ateneu Gracienc y ab els mateixos elements. En la segona l'interpretació fou justa per part de tots.

La Filarmónica Graciencia

Baix la direcció del senyor Julià, se posà en escena el drama en tres actes den Pere A. Torres, *Lo full de paper*. Més estudi els hi mancava als senyors Julià y Folch per treuren més partit en l'interpretació; en Francitorra y senyores de Francitorra y Gomez, se sablen més el paper, no obstant en conjunt l'obrasatisfeu a la concurrència.

Societat L'Artesà (Gracia)

Les obres qu'ompliren el programa del passat diumenge foren el dramet en un acte de Pitarra *A la vora del mar* y *El pintor de miracles* den Rusiñol. Tant les senyores Cama, Moles y Perramon y senyors Puig, Abril y Francolí saberen enmotllarse en llurs papers; els demés cooperaren deficientment.

C. N. R. del districte IV

El dia 14, els aficcionats de la casa dirigits pel Sr. Ponsetí y ab la cosperació de les actrius senyores Guart y Persiva, representaren ab molta discreció el drama den Guimerà *Maria Rosa*.

Els senyores Ponsetí, Molas, Figuerola, Esplugas, Escudero, Ventós, y les dames esmentades van veures aplaudits pel públic allí congregat.

DE NOSTRES CORRESPONSALS

Mataró.—«Teatre Euterpe»; La companyia Blanca-Massip, el diumenge a la tarda varen representar dugues obres forasteres però una d'elles ve ser un nou triomf per l'actor Massip.

A la nit varen estrenar en dit Teatre la traducció *La vida pel Czar*, posada en escena per el senyor Massip y despenyats sos papers per la majoria dels artistes que formen part en dita companyia com son les senyores Morera, Pujol, y els actors Furquet, Cervera, Miquel y altres; quins papers principals foren ab acort confiats a les senyores Morera, Llorente, Ferrer y secundant les senyoretes Pujol, Ortíz, Cotó y senyora Xifreu y els actors Furquet, Blanca, Massip, Bozzo, Torres, Cervera, Martori y Martí que feren un treball admirable que'l públic premià ab aplausos.

Se anuncia per les pròximes festes d'aquest poble la obra del dramaturg Ignasi Iglesias, *Flors de cingle*.

Reus.—«Fraternitat R. Radical»; El passat dissabte, 20 del corrent a la nit, se celebrà una funció d'honor, a la memoria del plorat company Mario Jordana.

L'obra escullida, fou la balada de Pitarrà *Lo liri d'aigua* despenyada ab singular acort, per les senyores Basseda, Galtés, la nena Segalà y els senyors Benet, Riba, Vallverdú y Aguadé.

La funció del passat diumenge representada a «La Palma» sigué un èxit per tota la companyia.

Componia el programa en primer lloc la nova tragedia de Carrión *El fill de Crist*. La senyoreta Basseda y senyor Benet, han demostrat que valen, escoltant sorollosos aplausos. No menys direm de les senyores Novials, Galtés y senyor Riba, que treballaren ab ver amor y que també escoltaren aplausos al final.

A continuació posaren el quadro den Crehuet, *La morta*. La senyoreta Basseda acertada també, y els demás senyores Novials, Galtés y senyors Sans y Riba, que estaven seguríssims de sos papers, lograren per son treball l'aprobació general.

Y per final la comedia den Campmany y Giralt, *Total res*; per les mateixes senyores y senyors Riba, Sans, Benet y Serret, que li donarén una esmerada interpretació mantenint la rialla en el públic, que'ls tributà verdaderes ovacions.

Telà.—«Teatre la Palma.» La companyia que deregeix en Josep Pubill, de la que 'n forma part la actriu Sra. Papeta Roca, vingué diumenge passat a donarnos a coneixer ses facultats y dots artístics representantnos una otra forastera y la pessa arranjament d'Aulés *Tot cor*, agradantnos moltíssim en son bon treball, el qual se'ls hi demostrà ab les diverses vegades que's tingué d'alsà el teló, cada fi d'acte, per l'escat d'aplaudiments que se'ls tributà.

Tant agrairen aquest agradós recullimén que prometeren que novament tornarien, presentantnos un grant acontentament ab el drama *El Mistic*.

Terrassa.«Teatre del Retiro» Agraita els aficionats antics dels bons recorts que cervaven del que havia sigut son director, en Domènec Pujolà, y atenent la situació en que's troba aquest, van decidir fer una funció benèfica dedicada an ell, contant ab el bon cor dels terrassencs, y al efecte representaren el drama den Bordas y Estragués *La Flor de la Montanya*, en qual execució llui ren les mateixes facultats que molts anys enrera els senyors Bosch, Armengol, Sangorrin, Alsina, Briceus y Josa.

S'havia contractat (habentse també ofert ella al acte benèfic) a la senyoreta Elvira Fremont, però per ordre facultativa va veures obligada a cercar una substituta que ho fou la senyora Antonia Fornés.

La concorrencia, que era nombrosíssima, va sortir satisfeta del espectacle.

Sabadell.—(Gelats) S'ha posat en escena el drama, *Riu avall* den Rovira y Serra, de l'interpretació, no val la pena da parlarne. Es una llàstima que no s'enseji més.

«Societat Choral Colon.» El passat diumenge representaren la traducció *El misteriós Jimmy Samson*, que tingué una execució no mes que regular, a càrrec dels senyors Cunillé, Mas, Vidal, Torras, Papell, Miralles, Alavedra, Sanlehi, Martí y Folch, secundats per les senyores Varela y Daví y els nens Menéndez y Durán.

El juguet *Un tros d'home*, d'Asmarats, feu riure molt.

«Teatre Euterpe.» Dissabte pasat debutà la companyia del primer actor Miquel Rojas. Ha donat tres funcions ab obres castellanés.

Vilassar de mar.—Diumenge passat un quadro d'aficionats, representà en el «Centre Moral», la comedia den Piquet *Lo port de la salvació* y la pessa de Masriera *El 33.333*.

El públic va quedar content.

Arenys de mar.—*La Reina jova*, representada el dia 19 al Ateneu Arenyenc per la companyia Blanca-Masip, obtingué gran èxit.

Se portaren noblement en sos respectius papers el senyor Blanca y les senyores Llorente y Morera siguent excellentment secundats per les senyores Ferrer, Cotó, Xifreu, Ortíz y Pujol y els senyors Torres, Masip, Furquet, Bozzo, Rovira, etc.

Els aplausos no escasejaren.

Masnou.—La companyia Pubill, en el casino «La Calandria», ha representat *El mistic*, *Terra baixa*, *Els savis de Vilatrilla*, *Don Gonzalo*, la traducció *La Tosca* y altres obres en les que hi han lluhit ses facultats els seus intèrprets.

Figueras.—Tres funcions ha donat la heterotètica Xirgu en el «Teatre Municipal, donantnos a coneixer (!!) *Magda*, *La Xocolatereta* y *Zazà*, obres en les quals aquesta festejada actriu hi està superiorment.

Dels actors van destacar els senyors Munt Rosés, Miquel, Furquet y Amorós. Molt bé també el treball realitzat per la senyora Faura, excelent característica.

Ni menys m'has vist quan jo't mirava en tals moments de dols recort:
De tal manera't contemplava
que me'n sentia lluminós,
y en el meu pit l'amor vibrava
la inquietut de l'emoció;
y mentrestant que imaginava
coses gentils de no sé ont
mon esperit s'enriolava
com si 's trovés dintre 'l teu cor.

ANTONI DIVÍ PAÑELLA

NOVES Y COMENTARIS

Les cobertes que van ab aquest número pera l'adeuada enquadernació de la comedia den Folch y Torres

DISSABTE DE GLORIA

son dibuixades expressament pel popular artista Gaetà Cornet. Les persones que vulguin que nosaltres ens encarreguem de la enquadernació, deuen abonar 10 cèntims per exemplar.

Segueix repartintse la hermosa obra en tres actes den J. Pous y Pagés,

EN JOAN BONHOME

comedia de males costums polítiques que tant èxit ve obtenint en el nostre folletí.

JOAN VEHL—Quan la personalitat d'un actor ha conseguit suficient relleu, prou importància artística, sempre resulta interessant publicarne'l retrat o alguna de les seves creacions. Aixís, entre nosaltres, ab en Joan Vehl, y doblement avui que unes noves que corren venen a fer d'actualitat la figura del jove comediant.

Se diu que'n Vehl torna. Se'ns ha comunicat per bon conducte la alegradora nova. Es ab vera satisfacció, doncs, que la fem pública.

Ràpida y brillant va ser la carrera artística d'aquest simpàtic actor. Passat l'inevitable aprenentatge en variades companyies y companyietes, sentintse ab vocació y voluntat per disciplinar-se en els estudis, el nostre comediant va ingressar a Romea poc temps després que la deserció de l'Enric Borràs y certes decadencies de les velles figures de la casa havien fet inevitable la reorganització de la companyia. El nou lluitador, completament desconegut del públic, venia ab desitjos de obrirse pas depressa. Haver entrat modestament sense exigencies de sou ni categoria, se li repartiren els més diversos papers, còmics o dramàtics segons convenia a la empresa. Tots els prengué en Vehl ab el mateix entusiasme, afanyós d'aprofitarse de la primera circumstancia, fos la que fos, per sortir de la penombra anònima. Les noves aspiracions del comediant, ajudades per estudi y constancia y aquella forsa y frescor de joventut que'l caracterisen, foren ben aviat coronades per l'èxit més afalagador y estimul·lant. El públic ja'l coneixia y els autors ja'l tenien present al fer el repertori de llurs obres. Vingueren desseguida, certes estrenes de compromís y solemnitat en que en Vehl intervenia. Va triomfarhi, y la reputació del nou actor ja estigué feta, imposantse a tot-hom...

Aleshores comensà el temps de la popularitat de l'artista y allò que satisfà tant de veures festejat y perseguit per les empreses. Dies de gloria y satisfacció, que compensen passades amargures, fadigues y obscuritats. Dies pero, molt perillosos per un jove sinó

posa els peus ben plans, procurant que no li rodi el cap y se l'endugui el vèrtic.

La Nova empresa de Teatre Català que actuava a Novetats, dirigida per l'Adrià Gual, va contractar en Vehl. Allí acabà d'arrodonirse y equilibrarse, fixantse y especialissantse, el seu temperament. Allí comensen, també les seves inquietuts y ambicions que'ns l'havien de fer perdre per una temporada.

Efectivament: tornat a Romea en Vehl, quan més el Teatre Català necessitava del seu concurs y l'actor particularment,—per una pila de circumstancies,—estava apunt d'escalar un primer lloc escènic indiscutible, varen esclatar somtadament impaciencies, gelosies y temeritats. En Vehl neguitós, descontent, entristit feia uns quants dies, abandonà la companyia.—En Vehl se'n va a Amèrica—va comensarse a dir—En Vehl ja ha marxat deixantho tot: realitats y esperances y aquell solc, aquell rastre gloriós que només se s'obre en el públic ab el treball comtant dintre un mateix genre y adhuc en una sola població... En Vehl ja no es dels nostres!

Segueixen ara uns anys—pocs per fortuna,—de vida d'emigrant, Ens arriben, de tant en tant, noves d'èxits y prosperitats, Tots els amics y admiradors den Vehl celebren noblement les seves victories. Dirigeix, a Buenos Aires, una notable companyia... El seu caràcter franc, alegre, un xic excèntric, li guanyà moltes simpaties... Té un camí obert, un *porvenir*, no'l veureu més...

Y heus aquí ara les darreres paraules de la historia: en Vehl, el notable, l'anyorat, el popular, torna a Catalunya.

Quan s'embarca? Quan arriba a Barcelona? Ja està en camí, potser, tant a la quieta que ningú n'havia sentit parlar? No podem dirho. Lo essencial, lo positiu, l'únic que se'ns comunica es això: que en Vehl torna afanyós de rescabalar-se, ab poc temps, de ausencies y oblits que podessint iniciarse. Car la gloria del autor davant del públic es de mena inconstant y fugitiva y avegades bastarà un any d'allunyament de la escena per enterbolir el recort vibrant de una pila de temps d'esforsos triomfadors...

La Veu de Catalunya de dimars publicava una interesantíssima «Crònica de Buenos Aires» firmada per l'Antoni Utrillo.

Parla l'articulista de l'abundancia de comedians, de totes les procedencies, qua visiten la capital Argentina. y, referirse al Enric Borràs, afegeix:

«Per això es encara més escepcional que, d'entre tots els noms esmentats, sense cap por d'exagerar se pugui afirmar que'l més popular, el que té un major nombre d'entusiastes admiradors, el que més ocupa l'atenció d'aquest públic tan distret, es el de l'Enric Borràs.

»Els catalans sentim un goig especial al veurel representar, perque'ns l'estimem com a cosa nostra, perque'ns recorda tantes coses de la terra y per'que tansovint dú a l'escena el geni imponderable dels nostres autors dramàtics. Y ens sorprèn veure confirmada la nostra admiració ab l'espectacle del poble argentí, tan aficionat y coneixedor y fins tan influenciat per les celebritats estrangeres, aclamantlo ab delirant entusiasme. Ab els elements que ara porta ab la Adamus, y sobretot, ab en Codina, y ab la seva direcció, ha fet obres com no s'havien fet mai y el públic li paga ab ovacions, no deixantli acabar mai «Terra Baixa» y entossunint-se en ferlo parlar. Però, es lo que ell deia una nit, després

d'una de les ovacions més grosses que se li han fet. — ¿Que voleu que jo vos digui ara, després d'haventvos parlat per boca del gran Guimerà?

Y aquest goig de sentir aplaudir y honorar públicament al nostre gran actor, no solament el sentim quan ell es aquí, quan ompla l'escena ab el seu gran talent, sino també quan — y això es molt sovint — desfila per Buenos Aires alguna celebritat mundial que pels passadissos, després dels aplaudiments de la sala d'espectacles y ab gran satisfacció per part nostra, pronuncia ab anyoransa el seu nom. Aquí han vingut molts grans que de moment han enlluernat, però després han sigut facilment oblidats. Quina cosa més diferenta passa ab el Borràs! Quan més se'n parla es quan vé un de aquets indiscutibles.

«Tal es la opinió que'l públic de Buenos Aires té den Borràs. Y l'admiració per les seves escepcionals facultats va creixent a mida que van desfllant totes les celebritats anunciades y aixís a cada vesita troba aquí un públic més devot y convensut y un estol de compatricis que no sab com pagarli el bé immens que fa a la nostra terra.

»Fora impossible explicar l'emoció de la seva estada a la Argentina, primer graó d'una ruta tan llarga y gloriosa que l'ha de tornar a la seva terra després de passejar triomfalment per totes les Amèriques la barretina den «Manelice».

»Que l'èxit en l'Argentina sigui penyora del que tindrà per tot areu.»

No sabriem afegir una paraula més a les fervents manifestacions de l'Antoni Utrillo que brindem a la patriòtica curiositat dels nostres lectors.

L'entusiasta ciutat de Figueras tindrà, aquest dissabte, la fortuna d'escoltar la paraula càlida y inspirada de l'Ignasi Iglesias, al Cassino Menestral, el generós conferenciant parlarà sots el lema «Catalunya y el Teatre Català».

El nostre teatre té a Figueras, inteligents y ferventíssims adoradors. El sol anunci de sa conferencia, doncs, ha causat extraordinària espectació y es esperada ab molt viu interès.

Pera quan acabi la publicació d' *En Joan Bonhome*, que serà dintre de dugues setmanes, estèm preparant una obra sensacional que cridarà l'atenció de tots els bons aimants del teatre català antic y modern.

Per avui, no diem res més.

A marxat cap *Avinyonet del Ampurdà*, ont estiuejarà tot el temps que pugin, el notable dramaturc, nostre bon amic Josep Pous y Pagès.

El felicitem y l'envejem.

Probablement aquesta temporada el Sindicat d' Autors no contarà ab la cooperació del primer actor Jaume Borràs, les condicions imposades per aquest y les exposades pel Sindicat no convenen a un ni als altres.

Aixís doncs, es casi següé que en Jaume Borràs acceptarà la contracta del *Teatro Español* de Madrid, actuant com a primer actor al costat den Fuentes, en Tallaví, en Puga, en Tatay, etc.

De Administració.

Recordem els abonats que estan en descubert de pago, que com mes aviat millor se serveixen abonar les suscripcions pendents, puig de lo contrari ens veurem obligats a trencar nostres bones relacions, cosa que ho sentiríem per

Tinguis present que l'abonamen a les suscripcions s'entent sempre a la bestreta.

Els suscriptors de fora que no disposen de racaders, poden emviar l'import ab sagells de 10 ó 15 cèntims dintre d'una carta.

JULIOL

Quan ja era post el sol, aquesta tarda,
l'un al altre acostats,
hem estat contemplant, hermosa mia,
el camp inmens del mar.

Sobre 'l sorral humit, hont se respira
d'embalsamat ambient,
contemplant l'hermosura de les ones,
s'ha abstret món pensament,

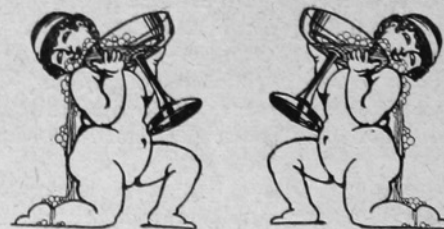
M'ha semblat que les ones majestuosos
dolsament van cantant,
y que parlan d'amor tot un poema
que no 's pot explicar.

Mos ulls, escorcollant eix mar de plata,
son misteri han sentit,
mes; quí podrà arrancarlo aqueix misteri,
el secret d'un abiml...

Y he pensat que l'abim qu'allí s'amaga
deu sé inmens, sense fons;
que'l seu amor, pels qu'ell estima y bressa,
deu sé etern com el mon...

Per preguntartho m'he girat, .. y al véuret',
he quedat fret, y mut...
puig l'abim d'un amor inagotable
l'he trobat en tos ulls.

F. GIRBAL JAUME.

OBRES ESTRENADES
 PEL
SINDICAT D'AUTORS
 QUE'S TROBEN DE VENDA EN NOSTRE
 ADMINISTRACIÓ

PESSETES.

Flors de cingle , Iglesias, tres actes. (Publicada per L'Avanç.)	2'50
Torre Torretes , Burgas, un acte. (Publicada per La Escena Catalana.)	1
L'Estiu de Sant Martí , Apeles Mestres, tres actes. (Publicada per La Escena Catalana.)	2
El pintor de miracles , Rusiñol, un acte. (Publicada per A. López.)	1
El tresor , Morató, tres actes. (Publicada per La Escena Catalana.)	2
La germaneta , Folch y Torres, dos actes. (Publicada per La Escena Catalana.)	1'50
La Verge del Mar , Rusiñol, un acte. (Publicada per Antoni López.)	1
El despatriat , Rusiñol, tres actes. (Publicada per Antoni López.)	1
La forastera , Parellada, un acte. (Publicat en un suplement de La Escena Catalana.)	1
Vint anys després , Bonavia, un acte. (Publicat en un suplement de La Escena Catalana.)	1
En Joan Bonhome , Pous y Pagès, quatre actes. (En publicació per La Escena Catalana.)	

El gran Aleix, Puig y Ferrater, dos actes. (En publicació per El Teatre Català.)

Dissabte de Gloria, Folch y Torres, un acte. (En publicació per La Escena Catalana.)

TEATRE DE NOIS

Colecció de 12 comedies infantívoles, escrites en vers, per A. DE RIUS VIDAL.

EL CAMI DEL CEL. Drama en un acte, per sis noies.
EL BAILET DE LA MASÍA. Comedia en un acte, per 6 nois.
LA ENJOGUESSADA. Monòlec, per noia.
EL QUARTO DE LES RATES. (Agotat.)
ELS NOIS PORUCS. Comedia en un acte, per 3 noies y 4 nois.
QUAN SERÉ GRAN. Monòlec, per noi.
LES BONES OBRES. Comedia en un acte, per 7 noies.
UN LLAMINER CASTIGAT. Diàlec còmic en un acte, per 2 nois.
NOBLESA D'ÀNIMA. Comedia en un acte, per 8 nois.
EL REIET DE CASA. Monòlec, per noi.
VOSTE, SENYOR GALÁN. Diàlec còmic en un acte, per 2 noies.
AUCELLETS FORA DEL NIU. Drama en un acte, per 5 nois.

OBRES DRAMÀTIQUES

DE

ЗУБІ ВАББИТЗНА

PESSETES.

La tasca , un acte.	1
Montanyes blanques , tres actes.	2
Els gitanos , un acte.	1
Els jambus , un acte.	1

SECCIÓ DE GANGUES

Benefici a nostres abonats

“Lots” de comedies en un acte

A la presentació d'aquest anunci, en nostre Administració, Plassa del Pi, 5,
s'entregarà per 2 pessetes

les següents DEU OBRES que constitueixen el primer LOT, que són:

Felicitat eterna. Comedia en un acte, de Lluís Puiggari.

Matrimoni felís. Diàlec còmic, per August Barbosa.

Massa tart. Drama en un acte de Manel Marinell-lo.

Dorm, Joguina en un acte, de Narcís Campmany y Pahissa.

Soltera, Casada y Viuda. Comedia en un acte, d'E. Lluellas.

La Marmota. Sarsuela en un acte, de Conrat Roura.

La Reina. Quadro en un acte, d'August Barbosa.

Homes de lira. Drama en tres quadros, de A. B. C.

Tot bon cavaller... Joguina en un acte, de A. P. Maristany.

Home casat, burro espallat. Extravagancia, un acte, S. Bonavia,

Pera la presentació d'aquest anunci, no cal tallar el cupó, n'hi ha prou mostrant el present número el qual sagellarem y retornarem al interesat.

Si 's vol adquirir alguna d'aquestes obres per separat, costen 50 cènt. exemp.

Les demandes de fora deuen venir acompanyades de son import y a més 35 cèntims pel franqueig y certificat.

La setmana entrant anunciarem el segon LOT, caducant aquest primer.

LA ESCENA CATALANA

Setmanari Teatral

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Un trimestre. 2 pessetes. — Un any: 7'50 pessetes.

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

PAGO A LA BESTRETA